

je zanimivega v teh prvaških polomih: nedoslednost in breznačajnost slovenskih prvakov! Septembra meseca 1908 n. pr. je bil med glavnimi razgrajaci proti nemštvu v Ljubljani dr. Oražen. Kmalu potem pa je ta „krava manšeta“ prodal svojo pivovarno Nemcem in sprejel lepi dobiček od Nemcev. Taki so ti junaki! „Učiteljska tiskarna“, ki tiska srbski listič „Jutro“, ima baje denarno posojilo od nemške hranilnice. Prvaški profesor Reisner psuje po shodih nemštvu, lastno njegovo mati pa mora nemška šparkasa živeti. In tako bi našli lahko celo vrsto enakih slučajev... Nedoslednost je posledica propalosti ali pa slabotnega prepričanja! In nedoslednost ne koplje prvaštvu grob... Zanimivo pa je, da se prvaki zdaj toliko čez „Štajerca“ togotijo, češ da ta te prvaške polome popisuje. Ja, gospodje, kaj pa ste vi l. 1908 delali? Popolnoma po nedolžnem na sleparski način ste širili bojkot proti naprednim zavodom. Vašega bojkota se seveda nikdo nje vstrašil ni. Ali mi bi zdaj tudi lahko bojkot pričeli in imel bi gotovo večji uspeh. Pa počemo! Enega pa si ne pustimo vzeti: da poročamo javnosti resnico! Ali naj bi raje molčali, kadar vabite vi nezavedne in lahkoverne kmete v svoja sleparska podjetja? Ne, prvaki, molčali ne bomo, temveč povedali bomo ljudstvu i z a n a p r e j, kako stoji stvar! Jezika si ne damo od nikogar zavezati. Ako čita ljudstvo naša resnična poročila in potem v opravičeni skrbi prvakom svojega denarja več ne zaupa, — tega gotovo mi nismo krivi! Krivi so tisti, kateri so s svojim počenjanjem, s svojim zagospodarjenjem ljudstvu to zaupanje ugrabili! Ali nas razumete?

Oblast, kje si? * Naši prvaki so res smešni in otročji v vsej svoji zlobnosti. Velikanski njih gospodarski polom pa jim je vzel zadnje ostanke pameti. Zdaj — kličejo oblast na pomoč in zahtevajo v ljubljanskih svojih listih pomoči pred — „Štajercem“! Radi bi imeli, da bi se našemu listu nagobčnik obesil. Pa se hudo motijo. Sicer pa gledamo mi hladnokrvno na togotno kričanje histeričnih prvakov. In nekaj jim povemo na uho: **Kar je „Štajerc“ o polomu prvaških posojilnic pisal, vsaka besedica je bila preje že v slovenskih listih natiskana.** Kar ni bilo konfiscirano v „Slovenca“, „Slov. narodu“, „Jutru“, „Straži“, „Slov. gospodarju“ itd. itd., — tega ne pustimo v „Štajercu“ konfiscirati! Prvaki naj se torej v prvi vrsti za lastni nos primejo! In oblast naj bi takrat na pomoč klicali, ko so voditelji slovenskih posojilnic milijone ljudskega denarja zapravljali!

Lepa prvaška zavarovalnica! Že zadnjič smo poročali o nesramnem postopanju „Vzajemne zavarovalne družbe proti požarni škodi in poškodovanju zvonov“ v Ljubljani. Ta prvaška zavarovalnica se dela tako pobožno, da zlorablja celo Božje ime v reklamne namene. Pri vsemu temu pa sta ji krščanska

ljubezen in tudi navadna reelnost solidnih zavodov neznanca stvar. Zgolj iz prvaško-političnih zagriženih vzrokov dela ta zavarovalnica kmetom nepotrebne troške. In v neverjetni predrznosti hujska ter ščuva proti poštenim nemškim šparkasam. Že zadnjič smo povedali, da hujska n. p. proti vrli in skozinsko solidni nemški šparkasi v Brežicah ob Savi. Ali zdaj se nam piše še od druge strani sledeče: „Zakonska Lovrenc in Veronika Perger, posestnika v Pečki imela bi dobiti od okrajne šparkase v Slov. Bistrici hipotekarno posojilo v znesku 800 kron. Pastila sta posojilo zemljiško-knjižno zagisuriti. Treba bi bilo še, da se vinkulira na poslopju obstoječe zavarovanje omenjene prvaške zavarovalnice iz Ljubljane. Ko sta zakonska Perger od te vzajemne zavarovalnice zahtevala certifikat vinkuliranja, dobila sta iz Ljubljane nesramni odgovor, da se certifikata ne vpošlje, češ da šparkasa to prvaško zavarovalnico bojkotira; obenem se ju je vabilo, da naj si pustita posojilo od zavarovalnice same (potom kakšne prvaške polomljene posojilnice) priskrbeti... To je pač nedosežena predrznost! Najprej se slovenske kmete z vsemi mogočimi agenti lovi, da si pustijo poslopja pri tej prvaški zavarovalnici zavarovati, potem pa se jim prepreči vinkulacije, se jim dela troške, se jim krađe čas in se jih hujska v nevarne, pobite in zanemarjene prvaške posojilnice! Čujemo, da se je to predrzno kranjsko zavarovalnico tožilo in smo radovedni, kaj bode sodnija k temu rekla. Na vsak način pa opozarjamo javnost že danes na postopanje te prvaške zavarovalnice, katere bojkotne želje bomo že omejili. Radovedni smo, ali bodejo morali kmetje res svoj denar prvaškim bankrotirjem nositi, ki potem tako z njim gospodarijo, kakor se je pri „glavni posojilnici“ gospodarilo! Opozarjamo pa tudi oblast na to stvar!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Ptujski „narodnjaki“, na čelu jim politično penzionirani dr. Jurtela in novo privranci advokat dr. Fermevc se grozno v „Slov. narodu“ togotijo, da smo tudi ptujsko prvaško posojilnico narahlo pobožali. Ta vznemirjenost je prav značilna in ta občutljivost podučna. Sicer pa vemo, da lazijo ti „narodnjaki“ okoli vseh mogočih oblasti in hujskajo biriče na „Štajerca“. Posrečilo se jim ne bode! Ali mislijo prvaki, da smejo samo oni napadati? Vsak dan pridigne ta jezuitovska gospoda po svojih revolverskih cunjah bojkot; potem pa obrača svoje oči proti nebu in zahteva, da oblast objavljanje resnice „Štajercu“ prepove! V politiki velja geslo: klin s klinom! In mi ne bomo batine držali, temveč — nazaj udarili. Prestrašili nas ne bodejo! V najhujših časih smo slovenski bojkot izdržali; in tudi zdaj ga bomo izdržali, zdaj v času splošnega zločinškega poloma slovenskih zavodov...

Slovenska posojilnica v Ptuj mora imeti presneto slabo vest, da nas zdaj z smešnimi, nenumnimi in zlaganimi „popravki“ po § 19 tisk. post. bombardira. Danes vè že vsak le količkaj izobraženi človek, da taki „popravki“ večinoma nimajo nobene veljave in nobenega pomena. Kajti v takem „popravku“ se lahko največjo laž trdi in kot „sveto resnico“ razglašča. Pravi eokaz takega popravkarskega zavijanja je sledeča čekarija te posojilnice. Omenimo, da le iz prirojene ljubeznjivosti in prijaznosti to čekarijo objavljamo, čeprav po našem mnenju ni postavno sestavljena. Ljudje naj vedo, kaj si upajo prvaški zavodi „popravljati“. Posojilnica nam torej piše: „Slavno uredništvo „Štajerc“ v Ptuj. — Sklicujoč se na § 19 tisk. zak. z dne 17. decembra 1862 št. 6 dr. zak. iz l. 1863 prosimo, da objavite k članku „Slovenska posojilnica v Ptuj“ čuti tudi že posledice splošnega poloma“, natisnjemem v Vašem c. listu z dne 5. marca 1911 št. 10 na istem mestu in z istimi črkami v zakonitem roku sledeči popravek: 1) Ni res, da je imel ta denarni zavod sploh vedno prav čudni način gospodarstva, res pa je, da se vodi gospodarstvo vedno strogo po postavi in zadržnih pravilih. 2) Ni res, da je izdajal tekom let prav velike svote v politične namene, res pa je,

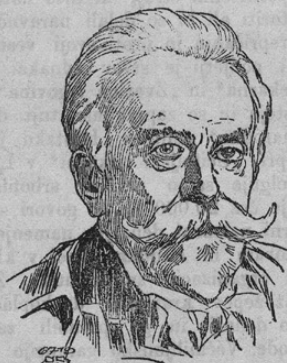
da se ni ničesar izdajalo v politične, ampak s odila v dobrodelne namene. 3) Ni res, da so bili a j a o č i govi voditelji vedno jako previdni. 4) Ni vinkih. da je Ptujška slovenska posojilnica pred posojilnic, k velikansko svoto čez stotisoč kron izgubila od takimi pa je, da take svote ni nikdar zgubila. Straža, 1 res, da smo tudi udeleženi pri sedanjem. Z daj n nem polomu „Glavne posojilnice“ v Ljubljani, ki res pa je, da Ptujška posojilnica pri prelomu, ki „Glavne posojilnice“ v Ljubljani ni pranje“ zakot udeležena. 6) Ni res, da se gre za preo bila ta „svote, katere bodejo bržkone zopet vložniki v znam čali, res pa je, da se ne gre za nobeno si v zadnji ker nima Ptujška posojilnica pri „Glavni požgane K jilnici“ nikake vloge, in res je, da vložnikih ne u b o d o ničesar plačali. 7) Ni res, da se posoj našem v Ptuj slabo godi, res pa je, da se ji ne m r z n i l a, k slabo. Ni res, da odpoveduje že posojila, ter ga n i ker se ji godi slabo, res pa je da posoj na naših odpoveduje. Z o d i č n i m s p o š t o v a n j e m d r. s b e l i m i s t e l a. Toplak.“ — Omenimo, da smo zdaj podroslci s l e n i, na ta lažnjivi „popravek“ n a t a n e n o j a v l j a K e z d o k a z i t e r š t e v i l k a m i o d g o v o r i t i n h a r t u i d a n e s b o d i l e s l e d e č e o m e n j e n o: Posojilniških č p r a v i, da njeno gospodarstvo ni bilo „čudno“, t i r a L i n h H m h m! Pravzaprav res ni bilo „čudno“, t i r a L i n h v s i p r v a š k i d e n a r n i z a v o d i g o s p o d a r i j o s t r a ž a, e d n a k o. P r a v i, da s o b i l i n j e n i v o d i t e l j i v a r e h, k a „jako previdni“. Čudna „previdnost“ je to: k d a r r a z č i n o m a s o p r v a k i p r i s v o j i h d e n a r n i h z a v o j e g a m n z a s v o j ž e p p r e v i d n i. N e s r a m n o p a j e, d i k d a r v l o n i k d a r v e č j e s v o t e i z g u b i l a. A k o t r e b a, j i m i n k a r j e m o č i s t o n a t a n k o, k o l i k o t i s o č a v e d a j e t u j e g a d e n a r j a j e v r g l a n a r e p a d a n o s t s k o z i o k n o. R a d o v e d n i s m o t a p o d l a g k a k š n i d o b i č e k d e l a s s v o j i m i p o s e s t i v i! O v o n a j b l t e m u p a s e g o v o r i m o, g o s p o d j e „p o p r a v k a n e s n a P o s o j i l n i c a t r d i n a d a l j e, d a n i u d e l e ž e n a p r i v u“ i n „l o m u „G l a v n e p o s o j i l n i c e“ v L j u b l j a n i. I z d a j s t v u b r e g a s r c a j i h o č e m o t o v e r j e t i, č e p r a v s o m r u g a č e, l i s t i i s t o v e s t b e l e ž i l i. T u d i p r a v i p o s o j i l n i c a i s l j u o j e š e n e o d p o v e d u j e p o s o j i l. P a j e l e r e s! S t. Z n a č p a, g o s p o d j e d r. J u r t e l a i n t o v a r i š i, z a d n j a j i h p r i s e d a v t e j z a d e v i š e n i i z p r e g o v o r j e n a! T o m o s o — n a s v i d e n j e!

„Slogaši“, to je tista politična godlja, barju. Ta ne krop ne mrzla voda in ki edino po brilijona smrdi, — ti „slogaši“ se v svojem ljubljanskem pravlitiču zopet grozno v nas zaganjajo. Psijavdušen pljujejo in kažejo jezike, varni v naročju ljubljanskih porotnikov. Pobalini so to, ki mečejo od ures menje izza varnega plota! Jezijo se „slogašični st najvec zaradi tega, k e r m i n e z a m o l e č i r. i m a r e s n i c e v p r v a š k e m p o s o j i l n i š t m e t i j s k o I z z a t o s k a č e j o z d a j i n p i j e j o n a z n a m e t i. O r n i g a, k a k o r m a l i p s i č k i n a v a š k i c e m s k o Z a g o t o v i m o t e j b r i n j e v i d r u h a l i, d a g. O n a ž l i c i n i m a č a s a i n v o l j e, č i t a t i „S l o g o“. Z a t o j i t e n s k o. n i k d a r n e b o d e o d g o v a r j a l, č e p r a v b i v e d e l g a m i s l o p r a v i h p o v z r o č i t e l j e v t e g o n j e p r a z n a č i n i m e s k o o b č u t n i h o d g o v o r o v. I s t o t a k o p o v e m o, d a n i c e r p a g. O r n i g z n a š i m b o j e m p r o t i s l e p a r i j a m v t u d i v r l v a š k i h p o s o j i l n i c a h p r a v n i č o p r a v i t i. Z l o r a n i d r l a ž j e, d a b i o n i z d a j a l k a k š n e o k r o ž n i c e p o l e! S i p o s o j i l n i c a m i t d. V e m o, d a s e j e t a z l o b n a n e m š č s k u h a l a v d r. F e r m e v č e v i k a n e l i j i r e d k a o d g o v o r i l i b o d e m o t e m u p r v a š k e m u a d v o k a t e n k r a t p r a v j a s n o. V o s t a l e m p a n a j s e „s l o g a z i b r i n j e v i m h o f r a t o m v r e d n a g l a v o p o s t a r j — m i s e n e b o d e m o o z i r a l i n a b e n e p r o š n j e v e č (c a p i t o?) i n b o d e r e s n i c o i n a d a l j e z a g o v a r j a l i! K a r „S l o g a“ p i z a t o s e p a n i t i p o d g a n e v n a r o d n e m d o m n e z m e n j i j o. P r v i č z a t o n e, k e r „S l o g a“ s p l o h n o b e n i h n a r o č n i k o v n i m a; d r u g i č z a t o n e, k „S l o g a“ s p l o h s a m e p r v a š k e s l e p a r i j e z a g o v a r j t r e t j i č z a t o n e, k e r t e m u l i s t u i t a k n i k d o n i s a r n e v e r j e; č e t r t i č p a z a t o, k e r b i n i t i s v e t n i k i s k u p a j n e m o g l i o č i s t i t i i o b l a ž i t i s l e p a r i j e v p r v a š k i h p o s o j i l n i c a h! F i n i s!

Članica „Združne zveze“ v Celju z n a n j e. „P r i s i l j e n i s m o, p o r o č a t i o c e l j s k i m m a r s i k a j, k a r n j e n i f a k t o r j i j a v n o s t i p r i k r v a j o. I z c e l j s k e z v e z e s t a i z s t o p i l i p o s o j i l n i c a v T r b o v l j a h t e r h r a n i l n i c a i n p o s o j i l n i c a v s v. T o m a ž u. V e č s t a r e j š i h p o s o j i l n i c b o v k r a t k e m s l e d i l o. I z s t o p i l a s e z a d n j i d v e p o s o j i l n i c i. I z s t o p i l a j e t a p o s o j i l n i c a v P i l š t a j n u. C e l a v r s t a p o s o j i l n i c (i m e n a n a r a z p o l a g o) h o č e p r i s t o p i t i k n e m š z v e z i v G r a d c u. C e l j s k a z v e z a j e 25 t i s o č k r

Štefan Milow.

Te dni je praznoval pisatelj in pesnik Štefan pl. Millenkowicz svoj 75 letni rojstni dan. Jubilar piše pod

Dichter St. Milow.

imenom Štefan Milow in spada med boljše današnje pisatelje.